

Львівський медичний фаховий коледж «Медик»

**Методична розробка на тему:
«Стежками І. Я. Франка»**

**Підготувала: викладач
української мови та літератури
Дорош Наталія Василівна**

Львів- 2022

Методична розробка з дисципліни «Українська література» для студентів
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 223 Медсестринство

Розробник: Дорош Наталія Василівна, викладач української мови та
літератури, спеціаліст-магістр

Методичну розробку схвалено на засіданні циклової комісії гуманітарних та
суспільних дисциплін

Протокол від « 28» червня 2022 року № 1

Голова циклової комісії _____

Предмет: «Українська література»

Тема заняття: «Іван Франко. Життя і творчість видатного діяча, письменника, ученого, перекладача.

Мета заняття: доповнити й поглибити знання студентів із творчості І.Я. Франка набуті за попередні роки навчання; розвивати вміння студентів застосовувати свої знання; виховувати в них патріотичні почуття, любов і пошану до видатних діячів української культури.

Вид заняття : лекція (прес-конференція)

Актуальність теми:

Спеціаліст медик повинен володіти не тільки знаннями медичних наук , а й розвивати й виховувати патріотичні почуття і пошану до видатних діячів української культури, бо «..хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього».

Методи та форми проведення заняття:

вільний мікрофон;

бліц-опитування;

рюкзак;

робота в групах;

рефлексія;

інтерв'ю;

Міждисциплінарна інтеграція

№ п/п	Дисципліни	Знати	Вміти
1	2	3	4
1	<u>Попередні дисципліни</u> 1.Теорія літератури 2.Культурологія	Основні твори письменника Моральні і духовні цінності І.Франка	Аналізувати вивчені твори Розкрити багатогранність діяльності Каменяра
2	<u>Наступні дисципліни</u> 1.Історія України	Дати та визначення	Орієнтуватись по датах творчості письменника

Технічні засоби навчання: комп'ютер, мультимедійна дошка

Методичне забезпечення: опорні конспекти, реферати.

Обладнання: виставка творів письменника, ілюстрований матеріал із життя І.Франка, таблиця «Основні віхи життя Каменяра».

Тип заняття: засвоєння нових знань.

Лиш боротись – значить жить
І.Франко

Зміст заняття

I. Організаційний момент.

II. Мотивація навчальної діяльності студентів.

Викладач. «Невеликий, хоч сильний мужчина. Високе чоло, сірі, трохи холодні очі, в лініях бороди енергійне, уперте. Рудувате волосся непокірливо пнеться, вуса стирчать. Скромно одягнений, він тихий і непомітний, поки мовчить. А заговорить – і вас здивує, як ця невисока фігура росте і росте перед вами, мов у казці. Вам стане тепло і ясно від світла його очей, а його мова здається не словом, а сталлю, що б'є об кремій і сипле іскри. Сильна, уперта натура, цілою вийшла з життєвого бою» (М.Коцюбинський).

Це – Іван Франко.

Завдання заняття ознайомитися з життєвим та творчим шляхом письменника, формувати власне ставлення до такої особистості, як Франко. Результатом нашої діяльності стане створення літературно-психологічного портрету титана праці.

«Вільний мікрофон». Франко зазначав *«Лиш боротись – значить жить»*. Ці слова є епіграфом заняття.

Що означає цей вислів для вас? (Мікрофон по колу)

III. Сприйняття і засвоєння студентами навчального матеріалу.

1. Слово викладача.

Сьогодні ми будемо говорити про І. Я. Франка – найбільш потужну й інтелектуально багату творчу особистість II половини XIX ст. не лише Західної України, а й усієї Європи, письменника-мислителя і енциклопедиста, визначного вченого. Якщо Т.Шевченко, згідно формули Є.Маланюка, став могутнім явленням національної емоції, то І.Франко – національного інтелекту.

Творчість галицького поета, прозаїка і драматурга – потужне завершення українського нового письменництва XIX ст. і водночас високий початок новітньої літератури вже XX віку. У цьому сенсі І. Франка можна зіставити з великим Данте Аліг'єрі, останнім митцем старого часу та першим – нового.

Кажуть, щоб зрозуміти письменника, треба піти у його рідний край. Адже, де можна дізнатися більше про митця, як не на його батьківщині?

Тому я передаю слово кореспондентові (прізвище студента), який зараз перебуває в с. Нагуєвичі, Львівської області. На основі усіх повідомлень, заповніть таблицю «Літературно-психологічний портрет І.Франка». (Додаток)

2. Ситуативне моделювання - телерепортаж «Франковими стежками».

Кутаються у хмари сиві Карпати, про щось весело гомонять гірські потічки, а стрункі смереки слухають тиху зажуру вітру. Підгір'я ... Мальовничий куточок України. Тут, у Нагуєвичах, 27 серпня 1856 народився Іван Франко. У цьому селі промайнуло його дитинство, тут він

часто бував, коли навчався у Дрогобичі та Львові, сюди приїжджав зі своєю сім'єю, тут знайшов притулок після другого арешту

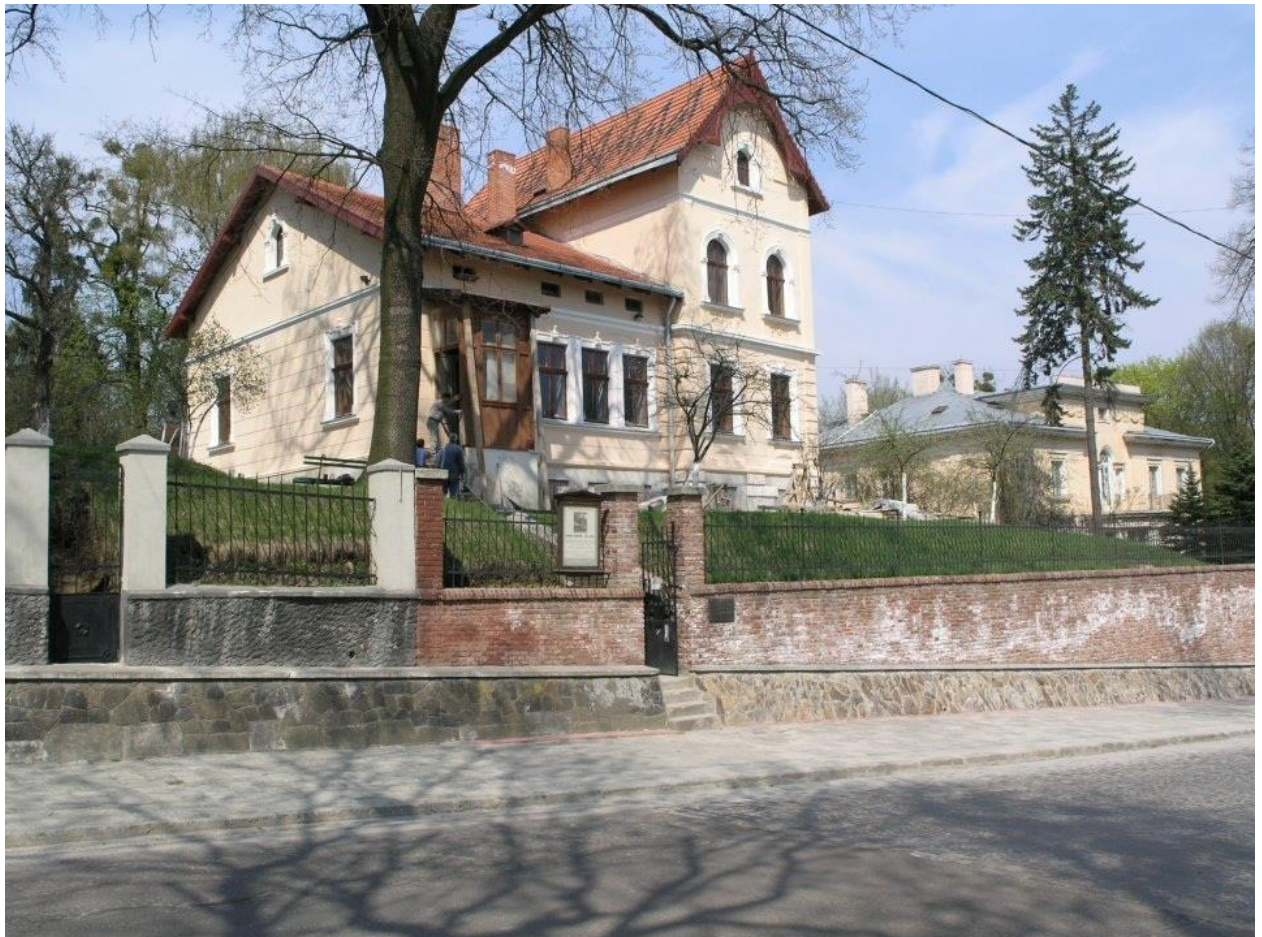
Садиба Франків знаходилася на горбі у нижньому кінці села Нагуєвичі, яке розтягнулося вздовж річки Збір. У будинку – дві кімнати (долішня та світлиця) і сіни. У долішній кімнаті – велика піч. Посередині кімнати стоїть довгий дерев'яний стіл. Навколо нього збиралася уся сім'я Франків. На центральній стіні рядочком – образи.

У великі сіни виведено димник. За комин на хаті треба було платити податок-подимне, тому й виводили димник у сіни, і коли в хаті палилося, вони наповнювалися димом (хата була напівкурна). У світлиці Іван Франко працював, коли приїжджав до села.

Востаннє відвідував рідне село у 1910 році. Ще кілька років тому В Нагуєвичах стояла церква, де хрестили малого Франка. Тут зберігалося Євангеліє у срібній оправі, яке Яків Франко подарував церкві. На жаль, храм у 1996 році згорів, вогонь знищив і книгу.

Поруч Нагуєвичів розташувалося село Ясениця Сільна, звідки була родом мати Франка. Тут малий Івась навчався у початковій школі (1862-1864рр.). Жив він тоді у свого дядька Павла Кульчицького, хата якого була поряд зі школою.

З 1902 по 1916 рік жив у власному будинку у Львові. У дворі ростуть посаджені ним дерева: чотири яблуні, груша і два горіхи. Ділянку під будівництво І.Франко купив у 1901 році за 5852 крони. На спорудження будинку пішов посаг дружини Ольги Федорівни, гроші, подаровані йому прогресивною громадськістю до 25-річного ювілею літературної діяльності, а також 12000 крон довелося взяти в борг в банку. Цей борг письменник не зміг повернути до кінця життя.

Минають роки. Час змінює вигляд міст і сіл, зникають під асфальтом і бруковкою стежки, якими ходив Франко, та зберігається пам'ять.

О краю мій! Підгір'я ти прекрасне,
Як я люблю, як я люблю тебе!
Мов зірка та, що світить і не гасне,
Так та любов в душі моїй живе.

(Іван Франко)

Сьогодні юні франківці зібралися на науково-практичну конференцію. Отже, ми маємо змогу побувати на цьому заході.

3. Прес-конференція (рольова гра).

Ведучий.

Починаємо прес-конференцію, присвячену життєвому і творчому шляху унікальної постаті в історії України – Івану Франкові. Ми серйозно

готувалися до зустрічі з вами і сподіваємося, що наша робота була плідною. Запрошуємо до розмови. (У дискусії беруть участь п'ятеро студентів групи МС-1 «франкознавці» та представники ЗМІ – спудеї).

Представник ЗМІ телеканалу СТБ.

- Скажіть, будь ласка, хто були ваші батьки?

Учасник 1. І.Франко.

Мати – Марія Франко за походженням із дрібношляхетського роду Кульчицьких (втратить її у 16 років).

Батько – Яків Франко, сільський коваль (втратить його у 9 років)

Вітчизна Гринь Гаврилик був війтом.

Представник ЗМІ . Новий телеканал.

- Чи збереглися відомості про те, як зовні виглядав поет?

Учасник 2. Виступ – професора.

- Так. Франко любив одяг строгого кольору, нешнуровані черевики. Майже завжди носив вишивану сорочку. Був завзятим рибалкою. Друга його пристрасть – грибництво, яке часто поєднував із пішою мандрівкою.

Представник ЗМІ . Телеканал ТЕТ .

- Яку освіту здобув І.Франко?

Учасник 3. Виступ – літературного критика.

- З 1862-1864 навчався в так званій «тривіальній» школі села Ясениця Сільна. За цей час навчився писати й читати не тільки по-українськи, а й польськи й німецьки. Реалізуючи мрію батьків, продовжив освіту в «нормальній» школі чернечого ордену василіян у Дрогобичі (1864-1867) та в гімназії того ж міста (з 1867-1875)

(Свідоцтво про закінчення Дрогобицької гімназії)

З 1875 року навчається на філософському факультеті Львівського університету.

У 1882 році захистив докторську дисертацію у Віденському університеті.

Представник ЗМІ. Телеканал ІСТV

- Які політичні переконання мав І.Франко?

Дискусія(журналісти і шановна президія дискотує

Учасник 4. Виступ - літературознавця

-І.Франко – активний учасник народовського руху проти соціального гніту, засновник Російсько-української радикальної партії.

Представник ЗМІ. Телеканал ЗІК.

- Скільки разів був ув'язнений І. Франко і за що?

Учасник 3 . Виступ- літературного критика.

- І. Франко був тричі ув'язнений за політичну діяльність. 1877 – перший арешт, 1880 – другий, 1889 – третій. У вірші «Думка в тюрмі» є такі слова:

Бажав я для скованих волі,
Для скривджених кращої долі
І рівного права для всіх –
Се весь і єдиний мій гріх.

Представник ЗМІ. Телеканал Україна.

- Скільки псевдонімів було у І. Франка? Навіщо? Назвіть деякі з них.

Учасник 5. Виступ – науковця.

- У І. Франка було 99 псевдонімів. Причин, щодо такої кількості було кілька: 1) проблеми з цензурою; 2) створення масовості у своїх журналах; 3) бажання друкуватися у жіночих виданнях; 4) мода.

(Мирон, Іван Живий, Дженджелик, Хома Брут , Віршороб Голопупенко).

Представник ЗМІ. Телеканал ЗІК

- Якою є творча спадщина І. Франка?

Учасник 2. Виступ - професора .

- Результатом 40-річної діяльності Франка було 6 тисяч художніх творів та чимала низка наукових публікацій, статей, заміток тощо.

Представник ЗМІ. Канал ICTV.

- Яке значення І Франка?

Учасник 5. Виступ - науковця

- Про письменника влучно сказав Д. Павличко: «Титанічна діяльність І.Франка відбила національні волюнтаризми розірваної між імперіями Романових і Габсбургів українські землі...Шевченко народив, а Франко виховав українську націю».

Представник ЗМІ. Канал СТБ

- Ще навчаючись у гімназії І. Франко почав збирати особисту бібліотеку. Скільки книг було в ній? Як йому це вдалося зробити?

Учасник 1. Виступ – І. Франка

- Ще школярем, він зібрав собі невеличку бібліотеку в 500 томів. (Роблячи за товаришів письмові завдання, в нагороду брав лише книжки. Щотижня заходив у книгарні, де мав «особистий рахунок», купував часто антикварні книги, повторюючи при цьому фразу «Я їх не читаю, а нюхаю».)

Представник ЗМІ. Новий канал

- Де знаходиться останній притулок поета?

Учасник 4. Виступ-літературознавця

- В останні дні письменника доглядали студенти й добрі люди (сини були на війні, донька – в Києві). Його серце перестало битися 28 травня 1916 року. Преса понад 50 країн світу відгукнулася на трагічну звістку про смерть українського генія. Оскільки І.Франко був «такий бідний, як цілий наш народ», його ховали 31 травня у Львові на Личаківському цвинтарі в чужій вишиваній сорочці й єдиному старенькому костюмі. Грошей на окрему могилу не було, тому його поховали в «позиченій» ямі на шість домовин. Лише через десять років митця перепоховали на почесному місці при вході на цвинтар.

Ведучий.

- Дозвольте підбити підсумки. Результатом нашої роботи став «Літературно-психологічний портрет І.Франка». Прошу її доповнити самостійною роботою з підручником.

IV. Закріплення знань, студентів і навичок.

- Чим прислужився І.Франко українській культурі?

- Чи можна Івану Яковичу адресувати його ж слова: « талант се властиво більша вразливість нервова на певні враження і більша спосібність задержати ті вражіння і викликати їх заново»?

- Чи можна ім'я Івана Франка поставити серед імен геніїв?

V. Підсумковий етап.

Тести.

Варіант 1

1. М. Бажан яскраво передав життєвий подвиг І. Франка, порівнюючи його з образом...

А Потужного сонячного променя.

Б Великої кручі.

В Свіжого повітря.

Г Могутнього дуба.

2. « ... — великі дві сили!» — зазначає І. Франко. Доповніть пропущені слова.

А Пісня і праця.

Б Слово і воля.

В Держава і воля.

Г Сонце і вода.

3. Першою збіркою І. Франка вважається...

А «Зів'яле листя».

Б «Баляди і розкази».

В «З вершин і низин».

Г «Мій ізмарагд».

4. Чий чути голос «по курних хатах мужицьких, по верстатах ремісницьких»? (І. Франко «Гімн»)

А Агітатора-пропагандиста.

Б Арештанта.

В Одвічного бунтаря.

Г Простого селянина.

5. Мотив збірки «Зів'яле листя» І. Франка — це любов...

А До страждаючого поневоленого народу.

Б Матері-України.

В Краси природи рідного краю.

Г Жінки, яка не захотіла відповісти взаємністю.

6. У скількох діях у творі «Украдене щастя» І. Франка події безпосередньо відбуваються у хаті Миколи з підгірського села.

А Чотирьох.

Б Трьох.

В Двох.

Г П'ятьох.

7. Рафалович («І. Франко «Перехресні стежки») прагнув організувати селянське віче для того, щоб:

А Обговорювати проблеми простого люду.

Б Учити грамоті дітей селян.

В Загартувати сили для відстоювання прав та інтересів трудящих.

Г Здійснювати контроль над біднотою.

8. «Декадентом» в однойменному творі вважається...

А Борець без будь-якої мети.

Б Відступник від суспільних проблем.

В Пригнічена соціальною несправедливістю особистість.

Г Людина, яка прагне влади.

9. «Червона калина, чого в лузі гнешся?» І. Франка належить до збірки...

А «З вершин і низин».

Б «Давнє й нове».

В «Із днів журби».

Г «Зів'яле листя».

10. І. Франко у творі «Украдене щастя» звертається до теми...

А Гіркого становища народної інтелігенції.

Б Невмирущості людського духу.

В Життя селян.

Г Соціальної нерівності.

11. Мойсей присвятив своє життя служінню (І. Франко «Мойсей»):

А Ідеології.

Б Мистецтву.

В Церкві.

Г Народу.

12. «Украдене щастя» І. Франка вперше продемонстровано на сцені:

А Львівського театру «Руська бесіда».

Б Київського театру Миколи Садовського.

В Українського театру корифеїв.

Г Харківського театру.

Варіант 2

1. Другим «Заповітом» вважається твір І. Франка...

А «Гімн».

Б «Мойсей».

В «Гріє сонечко».

Г «Борислав сміється».

2. З 1867 по 1875 рр. І. Франко навчався...

А Удома.

Б У ремісничому училищі.

В У сільській школі.

Г У Дрогобицькій гімназії.

3. У 1874 р. ранні твори І. Франка надруковані на сторінках львівського студентського журналу...

А «Дзвін».

Б «Правда».

В «Вільне слово».

Г «Друг».

4. Поезія І. Франка « Чого являєшся мені у сні? » належить до жанру лірики...

А Громадянської.

Б Філософської.

В Пейзажної.

Г *Інтимної.*

5. Яку збірку І. Франка М. Коцюбинський оцінив, висловившись: «Це такі легкі, ніжні вірші, з такою широкою гамою чувств і розуміння душі людської?»

А «Зів'яле листя».

Б «Мій Ізмарагад».

В «З вершин і низин».

Г «Із літ моєї молодості».

6. У чому трагізм Мойсея? (І. Франко «Мойсей»)

А У непорозумінні його з народом.

Б Зрадництві країни.

В Тривалій хворобі і передчасній смерті.

Г Невмінні керувати масами.

7. Брати Анни насильно видали заміж сестру у віддалене село за Михайла Гурмана («Украдене щастя» І. Франко)...

А Бо Микола був бідним.

Б *Не хотіли ділитися з Анною спадщиною.*

В Вбачали щастя сестри тільки з Михайлом.

Г Намагалися виконати заповіт батьків.

8. Франкова збірка «Зів'яле листя» має підзаголовки...

А «Особисте горе».

Б «Страждаюче серце».

В «Трагізм кохання».

Г «Лірична драма».

9. Головний мотив, що об'єднує всі твори книжки «Зів'яле листя»

І. Франка — це...

А Нестримне щире почуття кохання, поваги до жінок, матері-України.

Б Непорозуміння людини із суспільством.

В Кохання до жінки, яка не захотіла відповісти взаємністю.

Г Уміти відчувати особисті почуття.

10. За жанровою спрямованістю «Украдене щастя» І. Франка...

А Філософська драма.

Б Соціально-побутова трагедія.

В Історико-соціальна п'єса.

Г Соціально-психологічна драма.

11. Головна ідея у творі І. Франка «Перехресні стежки» простежується на прикладі образу Євгена Рафаловича, вона полягає...

А У тому, що людина має завжди вибір — прийняти лицемірну мораль суспільства чи боротися з несправедливістю.

Б Минулим жити — справа марна.

В Перехрестя стежок кількох народів з їхнім національним менталітетом.

Г Поспішай робити добро і тебе шануватимуть.

12. Поетичні твори у збірці І. Франка «З вершин і низин» розміщені...

А Хаотично.

Б У хронологічному порядку.

В Дотримуючись конкретної тематики.

Г За відповідними розділами.

Варіант 3

1.І.Франко народився 27 січня 1856 році в Східній Галичині, тепер це область...

А Івано-Франківська.

Б Тернопільська.

В Ужгородська.

Г Львівська.

2. В оповіданні «Олівець» І. Франка розповідається...

А Про перебування малого Івана у батьківській кузні.

Б Життя хлопчика на квартирі у далекої родички.

В Здобуття освіти майбутнім письменником.

Г Безрадісне дитинство головного героя твору.

3. Поезія І. Франка «Гімн» покладена на музику...

А Л Ревуцьким.

Б Ю. Мейтусом.

В М. Лисенком.

Г П. Майбородою.

4. Композиційно поезія І. Франка «Червона калина, чого в лузі гнешся?» побудована у формі...

А Монологу.

Б Діалогу.

В Полілогу.

Г Замовляння.

5. «Мойсей» І. Франка належить до жанру...

А Психологічної драми.

Б Психологічної трагедії.

В Соціального памфлету.

Г Філософської поеми.

6. У передмові до твору «Мойсей» І. Франко зазначав: «Основною темою мого твору я зробив...»

А Біблійну історію про Мойсея.

Б Власну скульптуру Мойсея у порівнянні зі створінням Мікеланджело Буонаротті.

В Смерть Мойсея як пророка.

Г Оповідь про розгубленість народу.

7. Хто був спільником Рафаловича у боротьбі з несправедливістю та народною кривдою? («Перехресні стежки» І. Франка)

А Регіна.

Б Зварич.

В Брикальський.

Г Баран.

8. Збірка поезії «Зів'яле листя» опублікована...

А У 1911р.

Б 1896р.

В 1876р.

Г 1896р.

9. Збірка І. Франка «Зів'яле листя» складається із такої кількості циклів...

А Семи.

Б П'ятьох.

В Двох.

Г Трьох.

10. «Украдене щастя» І. Франка написане за сюжетом народної пісні...

А «Віє вітер на долину».

Б «Про шандаря».

В «Зажурились стрільці січовії».

Г «Чого являєшся мені у сні?»

11. «Ганьба — то ганьба, смерть — то смерть»,— ці слова належать («Украдене щастя» І. Франко)...

А Миколі Задорожному.

Б Анні.

В Михайлу Гурману.

Г Братам Анни.

12. І. Франко має таку кількість псевдонімів...

А Дев'яносто дев'ять.

Б Шістдесят три.

В Одинадцять.

Г Сім.

Варіант 4

1. Душевність і теплоту, любов до народної пісні І. Франку прищепила...

А Бабуся.

Б Селянка-кріпачка.

В Мати.

Г М. Заньковецька.

2. Захоплення багатством і красою української мови І. Франком відбулося під впливом творчості...

А О. Кониського і Панаса Мирного.

Б М. Шашкевича і Т. Шевченка.

В Ф. Прокоповича і І. Нечуя-Левицького.

Г С. Руданського і Л. Глібова.

3. Образ «вічного революціонера» притаманний поезії І. Франка...

А «Каменярі».

Б «Гріє сонечко».

В «Гримить!»

Г «Гімн».

4. Через що калина не має сили тягнутися вгору? (І. Франко. «Червона калино, чого в лузі гнешся?») Через:

А Нестачу вологи.

Б Невимовну спеку.

В Тінь від дуба.

Г Переобтяженість кетягами плодів.

5. Для реалізації гостро актуальної проблеми І. Франко у творі «Мойсей» обрав...

А Твір Вишенського «Посланіє до єпископів».

Б «Житіє святих» Д. Туптала.

В Біблійну історію.

Г Поему Т. Шевченка «Єретик».

6. У пролозі твору «Мойсей» І. Франко звертається...

А До трагічного образу Мойсея.

Б Народу із закликом цінувати релігійні традиції.

В Тих, хто прагне жити заради задоволення власних потреб.

Г Страждаючого народу.

7. Хто з героїв твору «Украдене щастя» І. Франка вважає, що щастя «ніколи довго не триває»?

А Брати Анни.

Б Микола Задорожний.

В Анна.

Г Михайло Гурман.

8. Поетичні твори власної збірки «Зів'яле листя» І. Франко порівнює із поезією...

А Петрарки.

Б Грабовського.

В Байрона.

Г Шевченка.

9. Драматичний етюд для дітей — це твір І. Франка...

А «Учитель».

Б «Суд святого Миколая».

В «Сон князя Святослава».

Г «Олівець».

10. Перший варіант назви твору «Украдене щастя» І. Франка...

А «Трагічне кохання».

Б «Щастя».

В «Жандарм».

Г «Любов і лихо».

11. Як слово «декадент» звучить на початку одноіменної поезії

І. Франка?

А Піднесено.

Б Схвильовано.

В Заперечливо.

Г Здивовано.

12. Ім'ям І. Франка названо...

А Полтавський педагогічний університет.

Б Театр опери та балету в Києві.

В.Херсонську обласну бібліотеку

Г. Дрогобицький педагогічний університет.

Рефлексія.

Метод «Рюкзак»: Які із знань, що отримали на занятті, візьмете з собою для використання на інших заняттях , у житті, для виконання домашнього завдання?

VI. Оцінювання.

VII. Домашнє завдання.

Повторити законспектований матеріал.

Підготувати повідомлення про одну із сфер діяльності І. Франка (поет, прозаїк, драматург, перекладач, критик, історик, археолог, фольклорист, етнограф, театрознавець, політик, філософ).

Створити проект «Франкові стежки на Україні».

VIII. Література

Обов'язкова:

1. Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. – Т. 16. – С. 7.
2. Франко З. Передмова// Франко І. Мозаїка. Із творів, що не ввійшли до Зібрання творів у 50 томах. – Львів, 2001. – С. 4.
3. Франко І. Твори в 20-ти т. – Т. 1. – С. 17.
4. Франко І. Статті і матеріали. – Зб. 5. – Львів, 1956. – С. 126.
5. Іван Франко. Документи і матеріали 1856 – 1965. – К., 1966. – С. 149.
6. Іван Франко у спогадах сучасників. – Львів. – 1956. – С. 394.
7. Франко І. Публіцистика. – К., 1963. – С. 112.
8. Панченко В. Боротьба і любов адвоката Рафаловича // Франко І. Перехресні стежки. – Кіровоград, 2000. – С. 216.
9. Ільницький М. “Все, що мав у житті...” (Повість Івана Франка “Перехресні стежки в світлі авторської особистості) // Ільницький М. У вимірах часу. – К., 1988. – С. 270.

Додаткова:

1. Іван Франко. Документи і матеріали. – С. 190.
2. Басс. І., Каспрук А. Іван Франко. Життєвий і творчий шлях. – С. 318 – 319.
3. http://varshkola.ucoz.es/load/uroki/rozrobki_vchiteliv/urok_1_i_franko_zhittevi_j_i_tvorchij_shljakh_mitcja/20-1-0-40.

